

Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 2004

Komisja Faunistyczna

Niniejszy raport zawiera 325 obserwacji z roku sprawozdawczego oraz 37 z lat wcześniejszych (wyróżnione podaniem pełnego roku) – akceptowanych przez Komisję i tym samym uznawanych za stwierdzenia. Dotyczą one 92 gatunków i podgatunków. Około 18% zgłoszonych obserwacji nie uzyskało akceptacji (patrz aneks).

W roku 2004 nie stwierdzono żadnego nowego dla kraju gatunku, odnotowano natomiast pierwszy pojaw grenlandzkiego podgatunku gęsi białoczelnej *Anser albifrons flavirostris*. Do najrzadszych ptaków należały: drugie stwierdzenie rybitwy różowej *Sterna dougallii* i piąte dzierzby pustynnej *Lanius isabellinus*. Warto odnotowania są również: piąte stwierdzenie czajki stepowej *Vanellus leucurus* z roku 1997 oraz pojaw po 29 latach przerwy nawałnika burzowego *Hydrobates pelagicus*. Pierwszy przypadek łęgu bernikli kanadyjskiej *Branta canadensis* w kraju dotyczy prawdopodobnie pary zbiegłej z zoo. Zwracają uwagę rekordowe liczby stwierdzeń: lodowca *Gavia immer* – 5, kurhannika *Buteo rufinus* – 7 i orlicy *Larus ichthyaetus* – 10. Według stanu z 31 grudnia 2004 lista awifauny krajowej obejmuje 438 gatunków.

Stwierdzenia uszeregowano według regionów w kolejności alfabetycznej, a w obrębie województwa – chronologicznie. Kod liczbowy po nazwie gatunkowej w pierwszej części dotyczy okresu sprzed roku sprawozdawczego, a w drugiej – danych z tego roku; w obu przypadkach liczba stwierdzeń łamana przez liczbę osobników; symbol „n” wyraża liczby nieustalone, skrót „ca” liczby przybliżone. Dane dotyczące dzięcioła białoszyjnego *Dendrocopos syriacus* oraz łęgów łabędzia krzykliwego *Cygnus cygnus* i ostrygojada *Haematopus ostralegus* ograniczono do stwierdzeń nowych; stanowiska gatunków szczególnie zagrożonych utajniono.

Konsultacji w trudnych przypadkach udzielili członkowie fińskiej Komisji Rzadkości, a zwłaszcza jej przewodniczący Visa Rausto oraz Per Alström i Dick Forsman, za co Komisja składa im serdeczne podziękowania.

Wykaz stwierdzeń – *List of accepted records*

Kategorie A i C (pojawy naturalne – *natural occurrence*)

Łabędź krzykliwy *Cygnus cygnus*

ŚWIĘTOKRZYSKIE: 06.–07.2003 – 1 para z 4 pull., Chorzewa, pow. jędrzejowski (P. Putowski, T. Otręba).

LUBUSKIE: 07.08.04. – 1 ad. z 1 ad. *Cygnus olor* i 7 imm. (łęg mieszany; foto), Gorzyca, pow. międzyrzecki (M. i E. Kalisińscy).

ŁÓDZKIE: 11.03.–26.09.04. – 1 para z 3 pull. (foto), Ożarów, pow. wieluński (P. Gwałt, R. Włodarczyk, S. Czyż).

PODLASKIE: 09.08.04. – 1 para z 2 pull., Zambrów (pow.) (S. Czyż, M. Wieloch).

ŚWIĘTOKRZYSKIE: 01.06.04. – 1 para z 5 pull. (foto), Bałków, pow. włoszczowski (K. Dudzik i inni); 06.06.–19.09.04. – 1 para z 1 pull. (foto), Chorzewa, pow. jędrzejowski (P. Putowski, T. Otręba).

WARMIŃSKO-MAZURSKIE: 13.04.04. – 1 ad. z 1 ad. *Cygnus olor* (foto), gniazdowanie prawdopodobne, Murawki, pow. działdowski (S. Cuentzel).

ZACHODNIOPOMORSKIE: 24.06.04. – 1 ad. z 2 pull., jez. Prosino, pow. drawski (M. Kalisiński).

✧ Ekspansja łabędzia krzykliwego postępuje, obejmując ostatnio środkową Polskę. Zwracają uwagę dwa łęgi mieszane z łabędziem niemym.

Gęś krótkodzioba *Anser brachyrhynchus*

ca 38/110, 6/10

LUBUSKIE: 13.11.1991 – 1 ♀ zastrzelona, PN Ujście Warty, pow. sulęciński, 22.01.1992 – 1 ♀ zastrzelona (foto) tamże (A. Mrugasiewicz, J. Engel).

DOLNOŚLĄSKIE: 29.02.–07.03.04. – 1 ad. (foto), Osiek, pow. trzebnicki (W. Lenkiewicz).

LUBUSKIE: 01.04.04. – 1 ad. (foto), PN Ujście Warty, pow. sulęciński (Z. Kajzer).

PODLASKIE: 21.03.04. – 1 ad. (foto), Brzostowo, pow. łomżyński (M. Polakowski i inni); 02.05.04. – 1 os., Wizna, pow. łomżyński (Z. Kajzer, R. Głębicka).

ZACHODNIOPOMORSKIE: 18.–19.01.04. – 4 i 2 os. (foto), jez. Miedwie (Ł. Borek, S. Cuentzel, Z. Kajzer); 13.03.04. – 1 os., 14.03.04. – 2 ad. (foto), Orzechów, pow. gryfiński (Z. Kajzer i inni).

✧ Od kilku lat notujemy coraz regularniejsze pojawy tej gęsi, co należy przypisać raczej zwiększonej wykrywalności niż realnemu wzrostowi jej liczebności.

Gęś białoczelna ssp. *Anser albifrons flavirostris*

0/0, 1/1

DOLNOŚLĄSKIE: 06.03.04. – 1 ad. (foto), Osiek, pow. trzebnicki (W. Lenkiewicz).

✧ Pierwsze stwierdzenie tego grenlandzkiego podgatunku w kraju.

Gęś mała *Anser erythropus*

DOLNOŚLĄSKIE: 03.–06.10.04. – 2 ad. (foto), Radziadz, pow. trzebnicki (W. Lenkiewicz, A. Pola, A. Zalisz).

Bernikła rdzawoszyja *Branta ruficollis*

67/163, 1/1

DOLNOŚLĄSKIE: 03.03.04. – 1 ad., Zb. Mietkowski (G. Orłowski, P. Gębski).

Kazarka rdzawa *Tadorna ferruginea*

ŚLĄSKIE: 23.03.2002 – 1 ♀, Dębowiec, pow. cieszyński (H. Linert).

DOLNOŚLĄSKIE: 16.08.04. – 1 ♀ i 1 juv. (foto), Radziądz, pow. trzebnicki (W. Lenkiewicz).
LUBUSKIE: 18.–24.08.04. – 1 os. (foto), PN Ujście Warty, pow. sulęciński (P. Baranowski i inni).

ŚLĄSKIE: 31.07.04. – 1 os., Zb. Goczałkowicki (M. Buchalik).

ZACHODNIOPOMORSKIE: 09.08.04. – 1 os., Police (pow.) (T. Grabowski).

Mandarynka *Aix galericulata*

ŚLĄSKIE: 28.03.2002 – 1 para, Dębowiec, pow. cieszyński (H. Linert).

KUJAWSKO-POMORSKIE: 17.04.04. – 2 ♂♂ (foto), Bydgoszcz (T. Blank).

ŁÓDZKIE: 30.07.– 01.10.04. – 2 ♂♂ i 1 ♀, Sieradz (pow.) (S. Lisek, K. Gara).

MAZOWIECKIE: 11.01.04. – 1 ♂, Dębe, pow. legionowski (R. Kraska); 31.01.04. – 9 ♂♂ i 6 ♀♀ (foto), Warszawa, Park Łazienkowski (M. Polakowski, M. Sidelnik, M. Broniszewska), 28.05.04. – 3 pary, 3 ♂♂, 1 ♀ z 6 pull. (foto) tamże (M. Rejmer); 29.–30.03.04. – 1 para, Warszawa (G. Leśniewski).

OPOLSKIE: 30.05.04. – 1 para, Pokrzywna, pow. prudnicki (G. Hebda).

PODLASKIE: 03.10.04. – 1 ♀ (foto), Cisówka, pow. białostocki (A. Gerasimiuk i inni).

POMORSKIE: 25.04.04. – 2 ♂♂ (foto), Rewa, pow. pucki (M. Ściborski i inni).

ŚLĄSKIE: 10. i 19.02.04. – 1 ♂, Międzybrodzie Żywieckie, pow. żywiecki (J. Wróbel, C. Zontek, A. Jędrzejko).

ŚWIĘTOKRZYSKIE: 09.01.–07.03.04. – 1 ♀ (foto), Kielce (P. Wilniewicz).

WARMIŃSKO-MAZURSKIE: 09.–11.03.04. – 1 ♀ (foto), Jez. Drwęckie, pow. ostródzki (M. Mazurczak).

WIELKOPOLSKIE: 30.03.04. – 1 ♂, Nowy Dwór, pow. wągrowiecki (W. Plata); 30.07.04. – 1 ♀ (foto), Poznań (K. Mularski).

ZACHODNIOPOMORSKIE: 18.11.2003–26.01.04. – 1 ♂ (foto), Szczecin (Z. Kajzer i inni), 15.02.04. – 1 ♂ tamże (Ł. Ławicki, P. Kubiak).

Hełmiatka *Netta rufina*

WARMIŃSKO-MAZURSKIE: 1999 – 3 pary, 1 ♀ z 3 pull.; 2000 – 2 pary; 2001 – 1 ♀ z 4 pull.; 2002 – 1–2 par, jez. Łuknajno, pow. piski (G. Osojca, M. Jobda, R. Rzepkowski).

OPOLSKIE: 26.04.–15.06.2003 – 1 para z 3 pull., Januszkowice, pow. krapkowicki (W. Michalik, N. Chmura, R. Świerad).

MAŁOPOLSKIE: 24.06.–17.07.04. – 1 ♀ z 7 pull., Bugaj, pow. wadowicki (M. Ginter); 21.07.–15.08.04. – 2 pull. (foto), Spytkowice, pow. wadowicki (D. Wiehle i inni); 05.08.04. – 4 pull. (foto), Przyręb, pow. wadowicki (P. Malczyk).

OPOLSKIE: 05.–06.04. – 1 ♀ z 4 pull., Januszkowice, pow. krapkowicki (W. Michalik, N. Chmura, R. Świerad).

ŚLĄSKIE: 19.03.–17.05.04. – 9 ♂♂ i 3 ♀♀, 28.–31.05.04. – 1 ♀ z 6–8 pull., 06.–07.04. – 3–4 par z pull., stawy Wielikąt, pow. wodzisławski (D. Szyra); 27.06.04. – 1 ♀ z 2 pull., rez. Łęczczak, pow. raciborski (K. i A. Henel).

ŚWIĘTOKRZYSKIE: 17.04.–31.07.04. – 1 para (foto), Górki, pow. buski (M. Jantarski i inni).

Podgorzałka *Aythya nyroca*

LUBELSKIE: 29.06.04. – 1 para z 1 pull., Poleski PN, pow. parczewski (A. Różycki i inni).

Lodowiec *Gavia immer*

ca 46/ca 48, 5/5

WARMIŃSKO-MAZURSKIE: 13.01.2001 – 1 ad., jez. Seksty, pow. piski (M. Matysiak).

DOLNOŚLĄSKIE: 19.12.04. – 1 juv. (foto), Zb. Mietkowski (G. Orłowski i inni).

Fot. 1. Lodowiec *Gavia immer*, Popielewo, czerwiec 2004 (fot. G. Leśniewski) – *Great Northern Diver*, Popielewo, June 2004

MAŁOPOLSKIE: 28.11.04. – 1 imm., Zb. Dobczycki (M. Ciach i inni).

MAZOWIECKIE: 12.12.04. – 1 ad., Zalew Zegrzyński (M. Maziarz, W. Błędowski).

PODLASKIE: 13.06.04. – 1 ad. (fot. 1), Popielewo, pow. knyszyński (T. Kułakowski i inni).

ZACHODNIOPOMORSKIE: 25.04.04. – szczątki 1 os. (foto), Dziwnówek, pow. kamieński (S. Guentzel, M. Górecka; ozn. KF).

✧ Rekordowy rok, w tym nietypowa data czerwcową. Utrzymuje się tendencja przewagi obserwacji śródlądowych nad tymi z wybrzeża (Tomiałojć & Stawarczyk 2003).

Nur białodzioby *Gavia adamsii*

20/20, 1/1

ZACHODNIOPOMORSKIE: 04.02.04. – 1 juv. martwy (foto), Kołobrzeg (pow.) (Ł. Borek, I. Ratajczyk).

Nawałnik burzowy *Hydrobates pelagicus* 6/13, 1/1

ZACHODNIOPOMORSKIE: 25.02.04. – 1 os. martwy, Rewal, pow. gryficki (D. Szyra).

✧ Pierwsze stwierdzenie od roku 1975 (Tomiałojć & Stawarczyk 2003).

Głuptak *Morus bassanus*

14/17, 0/0

ZACHODNIOPOMORSKIE: 24.05.1999 – 1 ad. (foto), Międzyzdroje, pow. kamieński (G. Kijlan i inni).

Kormoran czubaty *Phalacrocorax aristotelis*

10/15, 0/0

POMORSKIE: 30.04.2003 – 1 ad., Władysławowo, pow. pucki (M. i A. Matysiak).

Kormoran mały *Phalacrocorax pygmeus*

30/42, 5/5

PODLASKIE: 29.08.04. – 1 os., zb. Siemianówka (M. Polakowski, J. i P. Kłosowscy).

ŚLĄSKIE: 20.05.–15.06.04. – 1 ad. (foto), Zb. Goczałkowicki (J. Betleja i inni); 23.05.04. – 1 imm., Roztropice, pow. bielski (J. Król).

ŚWIĘTOKRZYSKIE: 22.03.04. – 1 os., Młodzawy, pow. pińczowski (R. Maniarski); 17.–20.04.04. – 1 imm. (foto), Górki, pow. buski (M. Jantarski i inni).

Pelikan różowy *Pelecanus onocrotalus* ca 63/n+60, 2/2

MAZOWIECKIE: 20.07.–14.08.04. – 1 ad. (fot. 2), Stawy Raszyńskie, pow. pruszkowski (M. Luniak i inni).

PODKARPACKIE: 07.–09.07.04. – 1 ad. (foto), Skołyszyn i Kołaczyce, pow. jasielski (M. Stój, S. Czechowicz, S. Wójcik).

Czapla modronosa *Ardeola ralloides* ca 57/64, 1/1

ŚWIĘTOKRZYSKIE: 26.06.04. – 1 ad., Szczytniki, pow. sandomierski (M. Broda).

Czapla nadobna *Egretta garzetta*

ŚLĄSKIE: 28.04.2002 – 1 os., rez. Łęczczak, pow. raciborski (W. Michalik i inni).

Czapla biała *Egretta alba*

ŁÓDZKIE: 15.05.–23.06.04. – 3 gniazda z jajami i pull. (foto), zb. Jeziorsko (K. Kaczmarek i inni).

Czapla purpurowa *Ardea purpurea*

ŚLĄSKIE: 02.07.–08.08.04. – 5 par, Zb. Goczałkowicki (J. Król i inni).

✧ Największa kolonia łęgowa stwierdzona dotychczas w kraju.

Fot. 2. Pelikan różowy *Pelecanus onocrotalus*, Stawy Raszyńskie, lipiec–sierpień 2004 (fot. S. Chmielewski) – *White Pelican, Raszyn fishponds, July–August 2004*

Fot. 3. Ibis kasztanowaty *Plegadis falcinellus*, Przygodzice, wrzesień 2004 (fot. P. Gębski) – Glossy Ibis, Przygodzice, September 2004

Ibis kasztanowaty *Plegadis falcinellus* ca 42/n+32, 3/6

LUBELSKIE: 06.05.04. – 1 os., Ryki (pow.) (C.E. Alexander, R. Rooke).

OPOLSKIE: 23.–24.09.04. – 1 ad. (foto), Zb. Otmuchowski, 26.09.04. – tenże (foto), Zb. Nyski (P. Socha, Ł. Stopyra, M. Zarzycki).

WIELKOPOLSKIE: 25.09.04. – 4 os., 26.09.04. – 3 os. (fot. 3), Trzcieliny i Przygodzice, pow. ostrowski (W. Urbankiewicz i inni).

Warzęcha *Platalea leucorodia* ca 102/172, 6/6

ZACHODNIOPOMORSKIE: 09.05.2002 – 10 ad. (foto), Karsiborska Kępa, pow. świnoujski (G. Kiljan, K. Grzegorzcyk, P. Jabłoński).

ŚLĄSKIE: 04.05.2003 – 1 os., Ochaby, pow. cieszyński (H. Linert).

ŁÓDZKIE: 09.06.04. – 1 ad. (foto), Psary, pow. łowicki (M. Szymański).

MAŁOPOLSKIE: 25.08.04. – 1 imm. (foto), Spytkowice, pow. wadowicki (P. Malczyk).

OPOLSKIE: 26.06.–11.07.04. – 1 ad., Zb. Otmuchowski i zb. Kozielno (J. Szymczak, P. Socha).

PODKARPACKIE: 21.05.04. – 1 ad., Cygany, pow. tarnobrzesci (J. Grzybek).

ŚLĄSKIE: 06.06.04. – 1 ad., Zb. Goczałkowicki (D. Szlama, M. Skóra, M. Kaczorowska).

ŚWIĘTOKRZYSKIE: 24.07. i 5.08.04. – 1 ad., Górki, pow. buski (M. Jantarski, B. Adamczyk).

✧ Stado 10 warzęg jest największym stwierdzonym dotychczas w kraju, które pojawiło się w roku rekordowego nalotu (Komisja Faunistyczna 2003).

Gadożer *Circaetus gallicus*

LUBELSKIE: 04.09.1990 – 1 para, gniazdowanie prawdopodobne, Pikule, pow. janowski (M. Cieślak, J. Wójciak, J. Wawerski).

ZACHODNIOPOMORSKIE: 29.05.1999 – 1 ad., Witorza, pow. policki (M. Żarek);
19.–21.07.2002 i 08.–26.08.2003 – 1 os. (foto), Bolków i Łęgi, pow. policki (R. Sievers).

LUBELSKIE: 11.06.04. – 1 os., Stary Machnów, pow. tomaszowski (R. Cymbała).

PODKARPACKIE: 18.04.04. – 1 ad. (foto), Wołosate, pow. bieszczadzki (M. i T. Blank);
19.04.04. – 1 os., Przełęcz Wyżniańska, pow. bieszczadzki (S. i E. Chmielewscy).

ŚWIĘTOKRZYSKIE: 22.05.04. – 1 os., Górki, pow. buski (M. Jantarski).

WIELKOPOLSKIE: 08.10.04. – 1 juv., leśn. Dąbcze, pow. leszczyński (Z. Mikołajczak).

Błotniak stepowy *Circus macrourus*

n+62/n+63, 4/5

LUBUSKIE: 26.05.04. – 1 ♂ ad., Bieganów, pow. słubicki (P. Czechowski, M. Bocheński).

ŁÓDZKIE: 17.10.04. – 1 ♂ ad., Babiczki, pow. pabianicki (M. Faber).

MAŁOPOLSKIE: 08.09.04. – 2 ♂♂ ad., Stary Sącz, pow. nowosądecki (T., R. i E. Baziak).

ZACHODNIOPOMORSKIE: 29.04.04. – 1 ♂ ad., Trzuszczyn, pow. policki (M. Żarek).

„Myszołów wschodni” *Buteo buteo vulpinus*

LUBELSKIE: 15.05.04. – 1 ad., Ministrówka Kolonia, pow. zamojski (M. i K. Pieńkosz).

Kurhannik *Buteo rufinus*

57/57, 7/7

LUBELSKIE: 11.09.04. – 1 ad., Rogóźno, pow. tomaszowski (J. i M. Michalczyk).

MAŁOPOLSKIE: 03.–04.04.04. – 1 imm. (3. rok), Przyręb, pow. wadowicki (P. Malczyk, D. Wiehle); 15.08.04. – 1 juv., Łowiczki, pow. oświęcimski (D. Wiehle).

PODKARPACKIE: 24.08.04. – 1 juv., Kąty, pow. jasielski (M. Kata).

PODLASKIE: 26.04.04. – 1 ad., Kuligi, pow. grajewski (M. Polakowski i inni).

WIELKOPOLSKIE: 06.08.04. – 1 ad., Wrąbczynkowskie Holendry, pow. wrzesiński (A. i M. Winięccy); 09.08.04. – 1 ad., Tarnowa Łąka, pow. leszczyński (Z. Mikołajczak).

✧ Równie liczny pojaw notowano jeszcze tylko w roku 2000 (Komisja Faunistyczna 2001).

Orlik grubodzioby *Aquila clanga*

LUBELSKIE: 18.09.04. – 1 ad., Szczelatyn, pow. zamojski (M. i K. Pieńkosz, K. Rydel).

PODLASKIE: 13.05.04. – 1 os., zb. Siemianówka (C. Dronneau i inni).

Orzełek *Hieraetus pennatus*

LUBELSKIE: 01.04.04. – 1 os. (odm. jasna), Udrycze-Kolonia, pow. zamojski (M. i K. Pieńkosz); 10.04.04. – 1 os., (odm. ciemna), Steniatyn, pow. tomaszowski (J. i M. Michalczyk); 02.05.04. – 1 os. (odm. jasna), Przewodów, pow. hrubieszowski (M. Pieńkosz, S. Aftyka, R. Wróblewski); 04.05.04. – 2 os. (odm. ciemna), Posadów, pow. tomaszowski (J. i M. Michalczyk); 20.07.04. – 1 os. (odm. jasna), Jedlanka, pow. łukowski (S. Aftyka); 21.10.04. – 1 ad. (odm. jasna), Ciechomin, pow. łukowski (D. Mikołajewski).

PODKARPACKIE: 02.05.04. – 1 ad. (odm. ciemna), Sielec, pow. ropczycko-sędziszowski (M. Filipek); 13.05.04. – 1 os. (odm. ciemna), Smolnik, pow. bieszczadzki (M. Ostański).

WIELKOPOLSKIE: 14.05.04. – 1 os. (odm. jasna), zb. Wonieść (J. Ratajczak).

Raróg *Falco cherrug*

62/65, 5/5

OPOLSKIE: 25.09.04. – 1 juv., Zb. Nyski (T. Stawarczyk i inni).

PODLASKIE: 17.05.04. – 1 os., Rudki, pow. białostocki (S. Elsom i inni); 07.11.04. – 1 imm., Czechowizna, pow. moniecki (M. Polakowski i inni).
WIELKOPOLSKIE: 12.10.04. – 1 ad., Gosławice, pow. koniński (S. Mielczarek).

Sokół wędrowny *Falco peregrinus*

KUJAWSKO-POMORSKIE: 03.06.2003 – 1 para z 2 pull., Włocławek (pow.) (S. Sielicki i inni).
MAZOWIECKIE: 10.06.2003 – 1 para z 3 pull., Płock (pow.) (S. Sielicki, P. Adamiak, K. Bykowski).
KUJAWSKO-POMORSKIE: 13.05.04. – 1 para z 3 pull., Włocławek (pow.) (S. Sielicki i inni).
MAZOWIECKIE: 25.05.04. – 1 para z 4 pull., Płock (pow.) (S. Sielicki, P. Adamiak, K. Bykowski).
ZACHODNIOPOMORSKIE: 26.03.–14.06.04. – 1 para z 1 pull., Szczecin (Z. Kajzer i inni); 14.06.–14.07.04. – 1 para z 3 juv., Nowe Czarnowo, pow. gryfiński (Z. Kajzer i inni).

Ostrygojad *Haematopus ostralegus*

ZACHODNIOPOMORSKIE: 01.05.04. – 1 para z gniazdem, Chlewice, pow. myśliborski (M. Kalisiński, M. Żarek); 23.05.04. – 1 para z gniazdem (foto), Bielinek, pow. gryfiński (Z. Kajzer, Ł. Ławicki, M. Sołowiej); 06.06.04. – 1 para z 2 pull. (foto), Namyslin, pow. myśliborski (Ł. Borek, A. Oleksiak, M. Sołowiej).

Szczudłak *Himantopus himantopus*

ca 93/200, 1/3

ŚWIĘTOKRZYSKIE: 28.04.–01.05.04. – 1 ♂ i 2 ♀♀ (foto), Górki, pow. buski (M. Jantarski i inni).

✧ Po kilku sezonach obfitych pojawów rok 2004 był wyjątkowo ubogi.

Kulon *Burhinus oedicnemus*

MAZOWIECKIE: 30.04.–01.05.04. – 2 os., pow. makowski (Z. Kasprzykowski, A. Goławski).

POMORSKIE: 01.08.04. – 1 os., Lisewo Malborskie, pow. malborski (K. Nowak).

Żwirowiec *Glareola* sp.

12/n+15, 1/1

LUBELSKIE: 09.05.04. – 1 os., Terebela, pow. białycki (D. Krupiński).

Żwirowiec stepowy *Glareola nordmanni*

13/15, 1/1

PODKARPACKIE: 12.08.04. – 1 ad., Buda Stalowska, pow. tarnobrzeski (J. Grzybek).

Mornel *Charadrius morinellus*

n+32/n+91, 1/6

DOLNOŚLĄSKIE: 14.09.2002 – 1 ad., Bierutów, pow. oleśnicki (T. Drazny).

MAŁOPOLSKIE: 01.05.04. – 6 ad., Babia Góra, pow. suski (M. Skóra, T. Grochowski, M. Kaczorowska).

Czajka towarzyska *Vanellus gregarius*

13/15, 1/1

WIELKOPOLSKIE: 28.04.04. – 1 os., Wojnowice, pow. leszczyński (J. Stępniewski, N. Dudziak).

✧ Pomimo poważnego zagrożenia w skali globalnej, czajka towarzyska jest ostatnio notowana w kraju niemal corocznie.

Czajka stepowa *Vanellus leucurus*

5/5, 0/0

WIELKOPOLSKIE: 09.–10.05.1997 – 1 ad., Kiszkowo, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski, M. Herkowiak).

✧ Jest to trzecie stwierdzenie z roku 1997, gdy w całej Europie wystąpił nalot tego gatunku (Komisja Faunistyczna 1998).

Biegus arktyczny *Calidris melanotos*

32/37, 2/3

OPOLSKIE: 28.05.04. – 2 ad. (fot. 4), Zb. Turawski (A. Raniczkowska, J. Stasiak, M. Leszczyński).

ŚLĄSKIE: 04.07.04. – 1 ad., Okołowice, pow. częstochowski (G. Kaczorowski).

Biegus morski *Calidris maritima*

ca 123/n+133, 3/3

ZACHODNIOPOMORSKIE: 09.10.04. – 1 imm. (foto), Świnoujście (pow.) (Ł. Ławicki, S. Guentzel), 19.12.04. – 1 imm. (foto) tamże (Z. Kajzer); 15.10.04. – 1 juv./imm. (foto), Kołobrzeg (pow.) (J. Dereziński, A. Wieteska, Z. Budek).

Biegus płowy *Tryngites subruficollis*

12/13, 1/1

OPOLSKIE: 26.09.04. – 1 os., Zb. Turawski (D. Szlama, M. Ostański).

✧ To już piąte stwierdzenie tego nearktycznego gatunku na Zbiorniku Turawskim (Tomiałojć & Stawarczyk 2003).

Terekia *Xenus cinereus*

72/77, 3/6

LUBELSKIE: 23.–25.05.04. – 1 ad., Terebola, pow. bialski (D. Krupiński, C. Pióro).

MAZOWIECKIE: 12.05.04. – 1 os., Czerwińsk, pow. płoński (M. Keller, A. Różycki).

Fot. 4. Biegus arktyczny *Calidris melanotos*, Zb. Turawski, maj 2004 (fot. J. Stasiak) – *Pectoral Sandpiper, Turawski Reservoir, May 2004*

PODKARPACKIE: 24.–25.05.04. – 4 ad., Ropczyce (pow.) (M. Filipek, W. Ziaja, J. Wilk).

✧ Stwierdzenie z Ropczyc jest pierwszym w kraju pojawem stadka terekii.

Płatkonóg płaskodzioby *Phalaropus fulicarius*

40/44, 2/2

MAZOWIECKIE: 23.–26.10.04. – 1 imm. (fot. 5), Zalew Zegrzyński, Rynia, pow. legionowski (T. Górny i inni).

ZACHODNIOPOMORSKIE: 04.–06.12.04. – 1 imm. (foto), Dzwonowo, pow. stargardzki (Ł. Borek i inni).

Wydrzyk tęposterny *Stercorarius pomarinus*

ca 118/n+149, 2/2

POMORSKIE: 11.09.04. – 1 ad., Jastarnia, pow. pucki (M. Bocheński); 09.10.04. – 1 juv., ujście Wisły, Świbno, pow. gdański (M. Faber).

Wydrzyk długosterny *Stercorarius longicaudus*

ca 82/n+147, 2/2

ŁÓDZKIE: 16.05.04. – 1 ad., zb. Jeziorsko (P. Minias, A. Kleszcz, M. Mikłos).

ŚLĄSKIE: 26.09.04. – 1 juv., Zb. Goczałkowicki (J. Król).

Orlica *Larus ichthyaetus*

36/37, 10/10

DOLNOŚLĄSKIE: 25.02.–10.03.04. – 1 ad. (foto), Zb. Mietkowski (P. Gębski), 10.06.04. – 1 ad. (fot. 6) tamże (G. Orłowski, P. Gębski, B. Kaźmierczak).

KUJAWSKO-POMORSKIE: 13.07.04. – 1 ad. (foto), Toruń (pow.) (D. Łukasik, J. Kamińska); 26.10.04. – 1 ad., Jez. Pakoskie, pow. inowrocławski (S. Kaczorowski, J. Winiecki).

ŁÓDZKIE: 12.06.04. – 1 ad., Psary, pow. łowicki (M. i J. Szymańscy).

Fot. 5. Płatkonóg płaskodzioby *Phalaropus fulicarius*, Zalew Zegrzyński, październik 2004 (fot. C. Pióro) – Grey Phalarope, Zegrzyński Reservoir, October 2004

Fot. 6. Orlica *Larus ichthyaetus*, Zb. Mietkowski, czerwiec 2004 (fot. P. Gębski) – Great Black-headed Gull, Mietkowski Reservoir, June 2004

MAŁOPOLSKIE: 21.06.04. – 1 ad., Kraków Pychowice (M. Kata); 17. i 19.07.04. – 1 imm. (2. wiosna; foto), Podbory Skawińskie, pow. krakowski (M. Baran i inni); 05.08.04. – 1 imm. (1. wiosna; foto), Stawy Monowskie, pow. oświęcimski (P. Malczyk); 16.09.04. – 1 imm. (2. zima; foto), Bugaj, pow. wadowicki (P. Malczyk, D. Wiehle).

MAZOWIECKIE: 06.07.04. – 1 juv., Kobylnica, pow. garwoliński (D. i A. Bukacińscy).

✧ Rekordowa liczba stwierdzeń w roku (choć nie można wykluczyć, że niektóre obserwacje dotyczyły tych samych, przemieszczających się osobników). Lutowe stwierdzenie ze Zbiornika Mietkowskiego jest najwcześniejszym w kraju.

Mewa czarnogłowa *Larus melanocephalus*

KUJAWSKO-POMORSKIE: 09.05.–11.06.04. – 2 pary (foto), Skoki Duże, pow. włocławski (M. i P. Zielińscy).

LUBELSKIE: 12.–13.05.04. – 5 par (2 z gniazdami, foto), Pawłowice/Kobylnica, pow. puławski (M. i D. Bukacińscy i inni); 05.–06.04. – 6–7 par, Zastów Karczmiski, pow. opolski (P. Szewczyk i inni).

MAŁOPOLSKIE: 06.05.–11.06.04. – 1–2 par (2 gniazda), Zakole, pow. oświęcimski (J. Betleja i inni).

OPOLSKIE: 16.05.–17.06.04. – 2 pary (foto), Zb. Nyski (J. Szymczak, P. Kołodziejczyk).

ŚLĄSKIE: 25.05.–23.06.04. – 3 pary (2 gniazda; foto), Zb. Goczałkowicki (J. Betleja, G. Schneider, J. Król).

WIELKOPOLSKIE: 08.–22.06.04. – 5 par, Słomów, pow. turecki (J. Grzybek, R. Wałęcki).

✧ Stwierdzono około 26 par lęgowych, ale przypuszczalnie nie jest to kompletna lista stanowisk w roku 2004.

Mewa żółtonoga ssp. *Larus fuscus intermedius*

ŁÓDZKIE: 03.01.04. – 1 ad. (foto), Bartochów, pow. sieradzki (M. Faber).

POMORSKIE: 19.06.04. – 1 ad. (foto), Lisewo Malborskie, pow. malborski (M. Faber).

Mewa romańska *Larus michahellis*

ŚLĄSKIE: 27.05.–21.07.1998 – 1 ♂ z ♀ *L. cachinnans* (lęg mieszany; foto), Zb. Goczałkowicki (J. Betleja, G. Schneider).

MAŁOPOLSKIE: 25.04.–09.06.04. – 1 ♀ schwyta na gnieździe (foto), Jankowice, pow. chrzanowski (M. Faber, J. Betleja).

Mewa polarna *Larus glaucoides*

22/22, 1/1

WIELKOPOLSKIE: 28.11.04. – 1 imm. (1. zima), jez. Zatorze, pow. koniński (S. Mielczarek).

✧ Drugie stwierdzenie w głębi kraju; poprzednie odnotowano w styczniu 1990 na Wiśle pod Włocławkiem (Komisja Faunistyczna 1992).

Mewa biała *Larus hyperboreus*

ca 246/n+259, 5/5

POMORSKIE: 09.–10.11.2003 – 1 ad., Hel, pow. pucki (D. Szlama, T. Grochowski, M. Skóra).

MAZOWIECKIE: 29.12.04. – 1 ad. (foto), Łubna, pow. piaseczyński (M. Faber).

POMORSKIE: 02.–03.01.04. – 1 ad. (foto), Hel, pow. pucki (D. Szlama, T. Grochowski, M. Skóra), 14.11.04. – 1 ad. (foto) tamże (S. Bzoma), 28.–29.12.04. – 1 ad. (foto) tamże (P. Minias, A. Kleszcz, R. Wiktorowski).

ZACHODNIOPOMORSKIE: 24.11.04. – 1 imm. (1. zima), Pobierowo, pow. gryficki (Z. Kajzer); 01.12.04. – 1 imm. (1. zima), Kołobrzeg (pow.) (K. Drab).

Mewa trójpalczasta *Rissa tridactyla*

DOLNOŚLĄSKIE: 24.04.04. – 1 imm., zb. Sosnówka, pow. jeleniogórski (M. Stajszczyk).

POMORSKIE: 05.05.04. – 2 imm., Bałtyk k. Karwi, pow. pucki (W. Meissner); 21.11.04. – 1 ad., ujście Wisły, pow. gdański (M. i P. Zielińscy).

ZACHODNIOPOMORSKIE: 06.11.04. – 3 juv./imm., Międzyzdroje, pow. kamieński (Z. Kajzer, M. Jasiński); 19.11.04. – 1 ad., Kołobrzeg (pow.) (K. Drab); 21.11.04. – 1 imm., Międzyzdroje, 24.11.04. – 1 imm., Dziwnówek, pow. kamieński (Z. Kajzer).

Rybitwa krótkodzioba *Sterna nilotica*

16/20, 3/4

OPOLSKIE: 11.07.04. – 1 ad. (fot. 7), Zb. Turawski (D. Szlama i inni).

POMORSKIE: 14.07.04. – 2 ad., Łaszka, pow. nowodworski (M. Faber).

ZACHODNIOPOMORSKIE: 10.08.04. – 1 ad., Świnoujście (pow.) (P. i M. Czechowscy).

✧ Wyjątkowy pojaw aż czterech rybitw krótkodziobych w ciągu zaledwie jednego miesiąca.

Rybitwa różowa *Sterna dougallii*

1/1, 1/1

ZACHODNIOPOMORSKIE: 21.07.04. – 1 ad., Świnoujście (pow.) (Z. Kajzer, Ł. Ławicki).

✧ Drugie stwierdzenie w kraju po obserwacji w październiku 1987 w Zatoce Gdańskiej (Meissner 1991).

Rybitwa popielata *Sterna paradisaea*

PODLASKIE: 18.05.04. – 1 ad., Białystok Dojlidy (M. Polakowski, Ł. Mazurek).

Rybitwa białowąsa *Chlidonias hybrida*

LUBELSKIE: 12.06.2002 – 1 para, Składów, pow. puławski (S. Aftyka).

Fot. 7. Rybitwa krótkodzioba *Sterna nilotica*, Zb. Turawski, lipiec 2004 (fot. P. Gębski) – Gull-billed Tern, Turawski Reservoir, July 2004

- ŚLĄSKIE: 09.06.–10.08.2003 – 84 pary, stawy Wola, pow. pszczyński (M. Ledwoń).
- LUBELSKIE: 29.06.04. – 1 para, Poleski PN, pow. parczewski (A. Różycki i inni), 1 para, jez. Płotycze, pow. włodawski (G. Potakiewicz i inni), 5–10 par, jez. Nadrybie, pow. łęczyński (G. Potakiewicz, P. Szewczyk, M. Urban); 01.07.04. – 1 para, Tyśmienica, pow. parczewski (P. Deptuś, G. Potakiewicz, M. Urban); 02.07.04. – ok. 50 par, jez. Łukie, pow. włodawski (G. Potakiewicz, A. Różycki, M. Urban); 03.07.04. – 1 para, Jabłeczna, pow. bialski (M. Urban, J. Siemińska, G. Potakiewicz).
- LUBUSKIE: 14.05.–03.06.04. – 34 pary, PN Ujście Warty, pow. sulęciński (P. Kaczorowski i inni).
- ŁÓDZKIE: 12.05.–02.07.04. – ok. 80 par (73 gniazda), zb. Jeziorsko (T. Janiszewski i inni); 12.06. i 28.08.04. – 6 par, Mysłaków, pow. łowicki (R. Włodarczyk).
- MAŁOPOLSKIE: 12.05.04. – 2 pary z gniazdami, Adolfin, pow. oświęcimski (M. Ledwoń); 21.05.–10.08.04. – 60 par, Bugaj, pow. oświęcimski (M. Ledwoń); 09.–22.06.04. – 7 par, Zaborze, pow. oświęcimski (M. Ledwoń); 17.06. i 22 07.04. – co najmniej 51 par, Tomice, pow. wadowicki (J. Wróbel, K. Sośnicka, C. Zontek); 25.06.–24.07.04. – 7 par, Wilczkowice, pow. oświęcimski (Z. Krzanowski, D. Rogalski); 06.–25.07.04. – 25 par, Przyręb, 06.07.–15.08.04. – 69 par (foto), Spytkowice, pow. wadowicki (D. Wiehle, P. Malczyk); 23.06.–02.08.04. – 4 pary, Harmężę, pow. oświęcimski (Z. Krzanowski, D. Rogalski, R. Cichoń).
- OPOLSKIE: 06.–26.06.04. – 9 par z gniazdami, Zb. Otmuchowski (T. Zarzycki i inni).

- PODLASKIE: 06.06.04. – ok. 250 par (231 gniazd; foto), zb. Siemianówka (Z. Kasprzykowski i inni).
- POMORSKIE: 24.06–14.08.04. – 12 par, Kępa Rybacka, pow. nowodworski (gdański); 18.07.04. – 3–6 par z juv., jez. Udzierz, pow. starogardzki (A. Sikora, T. Mokwa).
- ŚLĄSKIE: 27.05.–03.07.04. – 436 par, Zb. Goczałkowicki (J. Betleja, G. Schneider, J. Król); 17.–30.06.04. – 18 par (foto), zb. Świerklaniec, pow. tarnogórski (H. Kościelny, K. Belik); 31.07.04. – 18 par, Wola, pow. pszczyński (M. Ledwoń); 01.08.–10.10.04. – 4–5 par, stawy Iłownica, pow. bielski (J. Król).
- WARMIŃSKO-MAZURSKIE: 05.–06.04. – 125 par (foto), Kwiecewo, pow. olsztyński (M. Ścioborski, K. Jankowski, M. Koss); 14.07. i 14.08.04. – 8–15 par, Nowe Batorowo, pow. elbląski (T. Mokwa); 15.07.–04.09.04. – 16–25 par, Nowakowo, pow. elbląski (T. Mokwa).
- WIELKOPOLSKIE: 03.05.–03.06.04. – 15–17 par, Szczodrzykowo, pow. poznański (P. Wyłęgała, I. i S. Odrzykowsy); 14.05.–04.06.04. – 32 pary (foto), Polickie Góry, pow. słupecki (A. Michalczyk); 10. i 29.05., 14.06.04. – 10 par, Karszew/Kupinin, pow. kolski (R. Włodarczyk i inni).
- ✧ W roku 2004 w 30 koloniach gniazdowała rekordowa liczba około 1350 par, z tego połowa w dwóch wielkich koloniach na zbiornikach Siemianówka i Goczałkowickim.

Rybitwa białoskrzydła *Chlidonias leucopterus*

- LUBELSKIE: 22.06.04. – 4–5 par, jez. Mytycze, pow. lubartowski (G. Potakiewicz, M. Urban); 29.06.04. – 120–150 par, jez. Nadrybie, pow. łęczyński (M. Urban, G. Potakiewicz, P. Szewczyk); 03.07.04. – 14–17 par, starorzecze Bugu, pow. bialski (M. Urban, J. Siemińska, G. Potakiewicz).
- LUBUSKIE: 14.05.–10.06.04. – 12 par, PN Ujście Warty, pow. sulęciński (P. Kaczorowski i inni).
- PODLASKIE: 06.04. – 59–60 par w 4 koloniach, Piątnica, Siemień i Pniewo, pow. łomżyński (A. Górski); 15.06.–20.07.04. – co najmniej 18 par, zb. Siemianówka (T. Tumiel).
- ✧ Stan populacji w roku 2004 trudno ocenić wobec braku danych z Bagien Biebrzańskich.

Sóweczka *Glaucidium passerinum*

- LUBUSKIE: 30/31.03.04. – 5 ♂♂, 1 ♀, Grotów/Łuków, pow. żarski (M. Bocheński, P. Czechowski).
- PODLASKIE: 13.04.04. – 1 ♂, Pomorze, pow. sejneński (D. Zawadzka i inni).
- POMORSKIE: 07.–29.04.04. – 1 ♂, Mirachowo, pow. kartuski (A. Sikora i inni).

Puszczyk uralski *Strix uralensis*

- MAŁOPOLSKIE: 31.12.1997 – 1 os., Płaza, pow. chrzanowski (A. Chrzęścik).
- LUBELSKIE: 21.06.04. – 1 os., Marynopol, pow. kraśnicki (R. Rudolf).
- PODKARPACKIE: 04.12.04. – 1 os., Straszdyłe, pow. rzeszowski (P. Kawa).

Włochatka *Aegolius funereus*

- DOLNOŚLĄSKIE: 09.04.04. – 1 ♂, Gruszcza, pow. milicki (W. Lenkiewicz); 15.04.04. – 1 ♂, Polana, pow. zgorzelecki (S. Rubacha, O. Krystek).
- LUBELSKIE: 20.04.04. – 1 ♂, Dąbrowica, pow. biłgorajski (T. Frączek).
- LUBUSKIE: 30.03.04. – 2 ♂♂, Łuków, pow. żarski (P. Czechowski, M. Bocheński); 13.–15.04.04. – 4 ♂♂, Borowe, Iłowa i Gozdnica, pow. żagański, 15.04.04. – 3 ♂♂,

Lipno i Małe Lipno, pow. żarski (S. Rubacha, O. Krystek); 26.05.04. – 1 pull. schwymany (foto), Sucha, pow. zielonogórski (S. i M. Rubacha, G. Jędro).
MAZOWIECKIE: 12.05.04. – 1 ad., Skłoby, pow. szydłowiecki (P. Kusiak).
OPOLSKIE: 15. i 29.03.04. – 1 ♂, Grabczok, 12.–22.04. i 05.04. – 4 ♂♂, Kaniów/Lubienia (G. Hebda, M. Panek), 14.04.04. – 1 ♂, Marszałki, pow. opolski (K. Garncarz).
PODLASKIE: 03.–06.04. – 1 para i 8 ♂♂, Puszcza Knyszyńska, pow. białostocki (M. Polakowski i inni).
WIELKOPOLSKIE: 16.–17.04.04. – 2 ♂♂ (fono), nadl. Zdrojowa Góra, pow. pilski (W. Plata).

Jerzyk alpejski *Tachymarptis melba*

9/13, 2/2

LUBELSKIE: 14.05.04. – 1 os., Podlodów, pow. tomaszowski (J. Michalczuk).
MAŁOPOLSKIE: 20.07.04. – 1 os., Krynica Zdrój, pow. nowosądecki (T. Baziak).

Żoła *Merops apiaster*

DOLNOŚLĄSKIE: 19.05.–05.08.04. – 10 par na 6 stanowiskach (foto), pow. wołowski (J. Czepnik i inni); 28.05.–06.08.04. – 2 pary (foto), pow. kłodzki (R. Mikusek, T. Belka); 05.–08.04. – 4–5 par, pow. średzki (A. Kąkol, M. Szaruga, A. Gadzińska); 28.07.04. – 8 os. (2 gniazda), pow. ząbkowicki (A. Wuczyński).
PODLASKIE: 05.06.–07.04. – 1 para (foto), pow. białostocki (T. Kułakowski, P. Świątkiewicz).
ŚWIĘTOKRZYSKIE: 20.05.–07.08.04. – 1 para, pow. pińczowski (R. Maniarski i inni); 31.05.–27.08.04. – 9 par (foto), pow. ostrowiecki (B. Sępioł, P. Szczepaniak, J. Sułek).
WIELKOPOLSKIE: 03.07.04. – 3 ad. (1 gniazdo), pow. kępiński (R. Hybsz i inni); 16.05.–28.07.04. – 4 ad. (1 gniazdo; foto), pow. ostrowski (M. Radziszewski i inni).
✧ Zwraca uwagę rekordowa liczba 9 stanowisk lęgowych na Dolnym Śląsku oraz dalszych dwóch na przyległych terenach Wielkopolski.

Dzięcioł białoszyi *Dendrocopos syriacus*

ŁÓDZKIE: 20.01.2003 – 1 ♀, Ktery, pow. łęczycki (R. Włodarczyk, T. Janiszewski).
DOLNOŚLĄSKIE: 11.12.04. – 1 ♂, Wrocław Krzyki (A. Milewski).
MAZOWIECKIE: 13.03.04. – 1 para (6 być może *D. major* albo mieszaniec), Pomiechówek, pow. nowodworski (J. Dyczkowski, C. Pióro, M. Kokornaczuk); 16.04.04. – 1 ♀, Jaktorów, pow. grodziski (P. Dębowski); 25.12.04. – 1 ♂, Platerów, pow. łosicki (M. i J. Polak).
PODLASKIE: 13.01.04. – 1 ♀, 15.03. i 14.05.04. – 1 os., Białystok (M. Polakowski, R. Polak).
POMORSKIE: 20.07.04. – 1 juv. (foto), Przebrno, pow. nowodworski (M. Faber).
WIELKOPOLSKIE: 13.–14.11.04. – 1 ♀, Stare Miasto, pow. koniński (P. Przybycin).

Świergotek nadmorski *Anthus petrosus*

MAŁOPOLSKIE: 28.03.04. – 1 os. (foto), Przyręb, pow. wadowicki (P. Malczyk).
ŚLĄSKIE: 01.02.04. – 2 os., Zb. Żywiecki (R. Mędrzak).
ZACHODNIOPOMORSKIE: 06.10.04. – 1 os., Nowe Czarnowo, pow. gryfiński (Ł. Ławicki, S. Guentzel, M. Sołowiej).

„Pliszka tundrowa” *Motacilla flava thunbergi*

PODKARPACKIE: 04.06.04. – 1 para lęgowa, Czarna Sędziszowska, pow. ropczycko-sędziszowski (J. Ciosek); 04.–05.06.04. – 1 para lęgowa, Trzciana, pow. rzeszowski (J. Ciosek).

POMORSKIE: 17.07.04. – 1 ♂ z pokarmem, Łaszka, pow. nowodworski (M. Faber).

ŚWIĘTOKRZYSKIE: 06.06.04. – 1 para lęgowa, Drugnia Rządowa, pow. kielecki (M. Ula-checki).

✧ We wszystkich przypadkach samce wykazywały cechy podgatunku *M. f. thunbergi*. Zwracają uwagę dwa stanowiska lęgowe na południu kraju.

„Pliszka czarnogłowa” *Motacilla flava feldegg*

54/93, 1/1

MAŁOPOLSKIE: 08.05.04. – 1 ♀ (foto), Spytkowice, pow. wadowicki (P. Malczyk; ozn. KF).

Pliszka cytrynowa *Motacilla citreola*

DOLNOŚLĄSKIE: 26.05.–10.06.04. – 1 para i 1 ♂ (foto), gniazdowanie prawdopodobne, Wrocław Świniary (G. Orłowski i inni); 19.09.04. – 1 ♂, Wrocław Osobowice (J. Błaszczak).

LUBELSKIE: 02.05.04. – 1 ♂, Tarnawatka, pow. tomaszowski (R. i M. Cymbała).

LUBUSKIE: 18.06.04. – 1 ♂ subad., PN Ujście Warty, pow. sulęciński (Z. Kajzer, Ł. Ławicki).

ŁÓDZKIE: 12.06.04. – 1 para lęgowa (foto), zb. Jeziorsko (M. Faber i inni).

OPOLSKIE: 12. i 24.07.04. – 1 ♂ subad. schwytyany (foto), Zb. Turawski (G. Hebda, A. Wojciechowski, M. Wybraniec).

PODLASKIE: 12.04.–24.05.04. – 1–3 ♂♂, 1–2 ♀♀, zb. Siemianówka (M. Polakowski i inni), 30.04.–01.05.04. – 3 ♂♂ i 1 ♀ tamże (Z. Kajzer, R. Głębigka), 13.05.04. – 3 ♂♂ i 2 ♀♀ (1 skojarzona z ♂ *M. flava*) tamże (C. Dronneau i inni), 06.06.04. – 1 para tamże (A. Goławski, Z. Kaszprzykowski), 01.07.04. – 1 para z 2–3 juv. tamże (Z. Kajzer, R. Głębigka); 21.05.04. – 1 para, Dolistowo, pow. moniecki (J., D. i G. Zawadzcy); 05.06.04. – 1 para, Siemiakowszczyzna, pow. hajnowski (T. i K. Musiał).

POMORSKIE: 16.04.–19.06.04. – 4–5 par lęgowych (foto), rez. Beka, pow. pucki (M. Ści-borski).

ŚLĄSKIE: 24.04.04. – 1 ♂, Katowice (J. Kotecki).

ŚWIĘTOKRZYSKIE: 07.04.04. – 1 os. (2. rok), Młodzawy, pow. pińczowski (R. Maniarski).

WARMIŃSKO-MAZURSKIE: 05.–09.05.04. – 1 ♂ subad. i 1 ♀, Kwiecewo, pow. olsztyński (M. Ści-borski, P. Rydzkowski), 26.06.04. – 1 ♀ schwytyana (foto) tamże (M. Ści-borski i inni).

WIELKOPOLSKIE: 24.04.04. – 1 ♂ subad., Szczodrzykowo, pow. poznański (M. Giertych).

ZACHODNIOPOMORSKIE: 06.05.04. – 1 ♂ subad. (foto), Karsiborska Kępa, pow. świnoujski (Ł. Ławicki, Ł. Borek).

✧ Obserwacja z 7 kwietnia w Młodzawach jest najwcześniejszą w kraju (Tomiałojć & Stawarczyk 2003).

„Pliszka brytyjska” *Motacilla alba yarrellii*

n+13/n+17, 6/7

DOLNOŚLĄSKIE: 21.03.04. – 1 ♀, Nowa Ruda, pow. kłodzki (J. Lontkowski); 15.–16. i 22.05.04. – 1 subad. (foto), 14.07.04. – 2 os., Ruda Żmigrodzka, pow. trzebnicki (W. Lenkiewicz, A. Zalisz).

ŁÓDZKIE: 27.03.04. – 1 os. (foto), zb. Jeziorsko, 08.05.04. – 1 os. (foto) tamże (M. Faber).

MAŁOPOLSKIE: 20. i 24.03., 01.04.04. – 1 ♀ (foto), Przyręb, pow. wadowicki (P. Malczyk, D. Wiehle).

Nagórnik *Monticola saxatilis*

MAŁOPOLSKIE: 27.10.04. – 1 ♂, Babia Góra, pow. suski (M. Dyduch).

PODKARPACKIE: 05. i 07.08.04. – 1 ♂ i 2 ♀♀ albo juv., Tarnica, pow. bieszczadzki (S. Beuch, A. Ostrowska).

Drozd pstry *Zoothera dauma*

9/9, 1/1

POMORSKIE: 20.04.04. – 1 imm. schwytyany (foto), Kuźnica, pow. pucki (P. Deptuś, M. Ginter).

✧ Drugie stwierdzenie wiosenne; poprzednie miało miejsce również na Półwyspie Helskim w maju 1990 (Komisja Faunistyczna 1992).

Drozd oliwkowy *Turdus obscurus*

8/8, 1/2

WIELKOPOLSKIE: 25.09.04. – 2 os., Stubno, pow. pilski (J. Glapan, M. Wach).

✧ Zaledwie trzecie stwierdzenie od początku 20. wieku (Tomiałojć & Stawarczyk 2003).

Zaroślówka *Acrocephalus dumetorum*

52/53, 3/3

ŁÓDZKIE: 04.–06. i 09.07.04. – 1 ♂ (fot. 8, fono), Strobów, pow. skierniewicki (M. Nowicki, C. Pióro, S. Dąbrowski).

PODLASKIE: 26.–30.06.04. – 1 ♂ (foto), Białowieża, pow. hajnowski (K. Zub).

POMORSKIE: 22.07.04. – 1 ♂, Przebendowo, pow. wejherowski (M. Ciach).

Fot. 8. Zaroślówka *Acrocephalus dumetorum*, Strobów, lipiec 2004 (fot. C. Pióro) – *Blyth's Reed Warbler, Strobów, July 2004*

Wójcik *Phylloscopus trochiloides*

PODLASKIE: 09.07.2003 – 1 os., Stara Hańcza, pow. suwalski (G. Neubauer).
DOLNOŚLĄSKIE: 07.06.04. – 2 ♂♂, masyw Śnieżnika, pow. kłodzki (R. Mikusek).
MAZOWIECKIE: 13.06.04. – 1 ♂, Wasilew Szlachecki, pow. sokołowski (W. Walankiewicz, D. Czeszczewik, A. Oławski).
PODLASKIE: 06.06.04. – 1 ♂, Białystok Zacisze (M. Polakowski); 12.06.04. – 1 ♂ (foto), Goniądz, pow. moniecki (D. Szlama, T. Grochowski, M. Skóra); 25.06.–08.07.04. – 3 ♂♂ (foto), Zasady, pow. białostocki (R. Kapowicz i inni); 06.07.04. – 1 ♂, Białowieża, pow. hajnowski (K. Zub).
POMORSKIE: 27.–28.06.04. – 1 ♂ (fona), Gdynia (pow.) (D. Jakubas, K. Wojczulanis); 29.06.04. – 2 ♂♂, Rozewie i Jastarnia, pow. pucki (G. Neubauer).
ŚWIĘTOKRZYSKIE: 25.05.04. – 1 ♂, Kielce Uroczyska (P. Wilniewicz); 28.05. i 07.06.04. – 1 ♂, Kielce (M. Jarzabek).
WARMIŃSKO-MAZURSKIE: 29.05.–25.06.04. – 1 ♂ (fona), Rudziska Pasymskie, pow. szczycieński (D. Pełowska).

Świstunka złotawa *Phylloscopus proregulus***27/27, 3/3**

PODLASKIE: 07.10.04. – 1 imm. schwytyany (foto), Siemianówka, pow. hajnowski (T. Tumieli).
POMORSKIE: 02.11.04. – 1 os., Gdańsk Górki Wschodnie (G. Neubauer i inni).
ZACHODNIOPOMORSKIE: 20.10.04. – 1 imm. schwytyany (foto), Darłówek, pow. sławieński (K. Rosińska i inni).
✧ Drugi rok z rzędu gdy świstunka złotawa jest liczniejsza od żółtawej.

Świstunka żółtawa *Phylloscopus inornatus***54/54, 1/1**

PODKARPACKIE: 16.04.04. – 1 os., Trzciana, pow. rzeszowski (J. Ciosek).
✧ Drugie stwierdzenie wiosenne po obserwacji z roku 1913 ze Śląska (Schlott 1928).

„Pierwiosnek syberyjski” *Phylloscopus collybita tristis***22/22, 1/1**

MAŁOPOLSKIE: 05.09.04. – 1 os., Przyręb, pow. wadowicki (P. Malczyk).

Sikora lazurowa *Parus cyanus***ca 36/n+27, 1/1**

PODLASKIE: 13.11.04. – 1 ad., Białowieża, pow. hajnowski (K. Zub, L. Sonichsen).

Dzierzbka pustynna *Lanius isabellinus***4/4, 1/1**

ŁÓDZKIE: 12.–14.09.04. – 1 imm. wykazujący cechy podgatunku *L. i. phoenicuroides* (foto), Charbice Dolne, pow. pabianicki (M. Faber, S. Dąbrowski, C. Pióro).
✧ Trzy poprzednie stwierdzenia jesienne pochodziły z rejonu Zatoki Gdańskiej (Tomiałojć & Stawarczyk 2003).

Dzierzbka czarnoczelna *Lanius minor*

MAŁOPOLSKIE: 02.07.04. – 1 ad., Winiary, pow. wielicki (Ł. Kajtoch, A. Piestrzyńska).
OPOLSKIE: 22.07.04. – 1 ad., Miodary, pow. namysłowski (K. Żyśko, W. Łapiński).

Dzierzbka rudogłowa *Lanius senator*

WIELKOPOLSKIE: 27.05.1997 – 1 ♂, Krajenka, pow. złotowski (A. Konopka).

Pasterz *Sturnus roseus***n+30/n+82, 0/0**

DOLNOŚLĄSKIE: 11.06.2002 – 6 ad., Wrocław Sołtysowice (J. Błaszczuk).

✧ Stwierdzenie to uzupełnia listę obserwacji z nalotu w roku 2002 (Komisja Faunistyczna 2003), zwiększając liczbę stwierdzeń do 9, a liczbę osobników do 41.

Poławierka *Calcarius lapponicus*

LUBUSKIE: 03.10.04. – 2 os., Gądków Wielki, pow. sulęciński (P. Czechowski).

WIELKOPOLSKIE: 03.01.04. – 6 os., Wydartowo Pierwsze, pow. rawicki (J. Ratajczak).

Kategoria D (pochodzenie niepewne – *uncertain origin*)**Gęś tybetańska *Anser indicus*****34/61, 2/3**

LUBUSKIE: 05.04.1991 – 1 imm., rez. Słońsk, pow. sulęciński (A. Mrugasiewicz, J. Engel).

LUBUSKIE: 08.–09.03.04. – 2 ad., PN Ujście Warty, pow. sulęciński (Ł. Borek i inni).

WIELKOPOLSKIE: 28.03.04. – 1 os., Szczodrzykowo, pow. poznański (M. Jankowski, J. Kominiek).

Śnieżycza duża *Anser caerulescens***30/56, 2/3**

LUBUSKIE: 18.02.1993 – 1 ad. (odm. ciemna), PN Ujście Warty, pow. sulęciński (A. Mrugasiewicz).

ŁÓDZKIE: 09.06.–16.08.04. – 1 ad. i 1 imm. (foto), Psary, Walewica i Borów, pow. łowicki (M. Faber i inni).

ŚLĄSKIE: 07.11.04. – 1 ad., zb. Łąka, pow. pszczyński (J. Król, R. Kruszyk).

Gęsiówka egipska *Alopochen aegyptiaca***17/20, 2/2**

LUBUSKIE: 18.–19.05.04. – 1 os., PN Ujście Warty, pow. sulęciński (M. Bartoszewicz).

ZACHODNIOPOMORSKIE: 24.04.04. – 1 ad., Police (pow.) (M. Żarek).

Kapturzik *Lophodytes cucullatus***2/2, 2/2**

DOLNOŚLĄSKIE: 10.10.04. – 1 juv. (foto), Radziądz, pow. trzebnicki (W. Lenkiewicz i inni).

ŁÓDZKIE: 20.–21.11.04. – 1 ♀ (fot. 9), zb. Jeziorsko (M. Faber, S. Dąbrowski, J. Fuss).

Kategoria E (pojaw nienaturalny – *unnatural occurrence*)**Łabędź czarny *Cygnus atratus***

ZACHODNIOPOMORSKIE: 11.04.–14.05.1999 – 1 ♀ schwytana (foto), Świnoujście (pow.) (G. Kiljan i inni).

ŚLĄSKIE: 26.06.04. – 2 ad., Wielikąt, pow. wodzisławski (D. i L. Szyra), 19.07. i 01.08.04. – 2 ad. (foto) tamże (R. Zbroński, A. i K. Henel).

ZACHODNIOPOMORSKIE: 27.–30.03.04. – 1 os. (foto), jez. Gardno (Ł. Ławicki, R. Kwapisz).

Śnieżycza cesarska *Anser canagicus*

OPOLSKIE: 05.03.04. – 1 ad. (foto), Opole (R. Świerad).

Fot. 9. Kapturnik *Lophodytes cucullatus*, zb. Jeziorsko, listopad 2004 (fot. M. Faber) – Hooded Merganser, Jeziorsko Reservoir, November 2004

Bernikla kanadyjska *Branta canadensis*

POMORSKIE: 03.–05.04. – 1 para z gniazdem (foto), Gdańsk Zaspą (J. Antczak i inni).

✦ Pierwszy przypadek lęgu w kraju dotyczy pary zbiegłej z zoo w Gdańsku Oliwie.

Karolinka *Aix sponsa*

DOLNOŚLĄSKIE: 19.12.2001 – 1 ♂, Wrocław (P. Gębski, P. Kołodziejczyk, B. Kaźmierczak).

DOLNOŚLĄSKIE: 08.06.04. – 1 ♂ (foto), Bardo, pow. ząbkowicki (T. Stawarczyk);

03.11.04. – 1 ♂, Sanie, pow. trzebnicki (P. Gębski, M. Szymański, A. Zalisz).

ŁÓDZKIE: 23.01.04. – 2 pary, Sieradz (pow.) (M. Zieliński), 30.07.–01.10.04. – 2 ♂♂ i 3 ♀♀ (foto) tamże (S. Lisek, K. Gara).

PODKARPACKIE: 17.08.04. – 1 ♂, Trzciana, pow. krośnieński (P. Guzik).

POMORSKIE: 06.04.04. – 4 ♂♂ i 3 oo (foto), rzeka Wieżyca, pow. starogardzki (gdański) (J. Antczak, L. Iwanowski).

ŚLĄSKIE: 14.11.04. – 1 ♂, Zb. Rybnicki (E. Pyšek, M. Rojek).

Flaming mały *Phoenicopterus minor*

DOLNOŚLĄSKIE: 13.–25.08.04. – 1 ad. (foto), Wrocław Świniary (G. Orłowski i inni),

27.–28.08.04. – tenże, Radziądz, pow. trzebnicki (W. Lenkiewicz).

Raróg *Falco cherrug*

OPOLSKIE: 04/05.04. – 1 ad. (foto), Wysoka, pow. głubczycki (W. Lewandowski).

✦ Ptak wylądował na balkonie, był niepłochliwy i nosił plastikową obrączkę – co wskazuje na jego pochodzenie z niewoli.

Aneks: Obserwacje nieakceptowane – *Not accepted records*

◆ *Anser erythropus*: 20.10.04. – 1 ad., Zb. Goczałkowicki, woj. śląskie; 07.03.04. – 1 ad. (foto), zb. Jeziorsko, woj. łódzkie. ◆ *Aix sponsa*: 10.12.04. – 1 ♂, Głogów, woj. dolnośląskie. ◆ *Anas rubripes*: 30.05.04. – 1 os., Grzybno, woj. wielkopolskie. ◆ *Anas bahamensis*: 06.06.04. – 1 os. (foto), Bielin, woj. zachodniopomorskie. ◆ *Alopochen aegyptiaca*: 08.04.2002 – 1 imm., Rzędziwojowice, woj. opolskie. ◆ *Phalacrocorax aristotelis*: 07.11.04. – 1 os., Zimno, woj. lubelskie. ◆ *Circus galliscus*: 04.07.04. – 1 os., Huta Deręgowska, woj. podkarpackie; 15.08.04. – 2 ad., Topilec, woj. podlaskie. ◆ *Buteo buteo vulpinus*: 13.05.1992 – 1 imm., Biłgoraj, woj. lubelskie; 26.01.04. – 1 ad., Danków, woj. świętokrzyskie; 28.12.04. – 1 os., Kraków Nowa Huta, woj. małopolskie. ◆ *Buteo rufinus*: 22.06.04. – 1 ad., Białowieża, woj. podlaskie; 18.12.04. – 1 juv., Kraków Nowa Huta, woj. małopolskie. ◆ *Aquila clanga*: 01.08.04. – 1 juv., Dolina Białej Wody, woj. małopolskie; 27.08.04. – 2 ad., Spytkowice, woj. małopolskie. ◆ *Aquila nipalensis*: 03.08.04. – 1 ad., Wrąbczynkowskie Holendry, woj. wielkopolskie. ◆ *Aquila heliaca*: 29.06.04. – 1 imm., Pukarzewo, woj. łódzkie. ◆ *Hieraaetus pennatus*: 23.08.1987 – 1 os. (odm. jasna), Rudziniec, woj. śląskie; 09.09.2003 – 1 ad., Białowieża, woj. podlaskie; 17.09.04. – 1 os. (odm. ciemna), zb. Siemianówka, woj. podlaskie; 02.10.04. – 1 os. (odm. ciemna), Chodzież, woj. wielkopolskie; 03.10.04. – 1 os. (odm. jasna; foto), Hermanowa, woj. podkarpackie; 13.10.04. – 1 os. (odm. jasna), Żuków/Krasówka, woj. lubelskie. ◆ *Falco naumanni*: 14.07.04. – sterówka 1 ♀, Polichno, woj. świętokrzyskie; 20.08.04. – 1 juv., Warszawa Ursynów, woj. mazowieckie. ◆ *Falco eleonora*: 02.09.04. – 2 os. (odm. ciemna), Przygorzele, woj. opolskie. ◆ *Falco cherrug*: 13.10.2001 – 1 juv., Zb. Mietkowski, woj. dolnośląskie; 18.09.04. – 1 juv., Rewa, woj. pomorskie. ◆ *Falco rusticolus*: 28.10.04. – 1 juv., Żytno, woj. łódzkie; 26.12.04. – 1 juv. (foto), zb. Jeziorsko, woj. łódzkie. ◆ *Recurvirostra avosetta*: 13.05.–08.06.04. – 2 pary lęgowe, Wilczkowice, woj. małopolskie. ◆ *Calidris melanotos*: 02.–03.10.04. – 1 juv. (foto), Tarnawatka, woj. lubelskie. ◆ *Limosa limosa islandica*: 03.04.04. – 1 os. (foto), Sarnów, woj. łódzkie. w *Tringa melanoleuca*: 01.05.04. – 1 imm., Szamocin, woj. wielkopolskie. ◆ *Larus canus heinei*: 04.–05.2003 – 1 para, 04.–07.04. – 1 para lęgowa (foto), Wróble, woj. mazowieckie. ◆ *Larus fuscus intermedius*: 15.06.04. – 1 ad., Łąka, woj. śląskie. ◆ *Larus melanocephalus*: 13.–23.06.04. – 1 para z 1 juv., Harmęże, woj. małopolskie. ◆ *Rissa tridactyla*: 08.11.04. – 1 ad., zb. Brzeszcze, woj. małopolskie. ◆ *Chlidonias hybrida*: wiosna 04. – ok. 8 par, gniazdowanie niepewne, Prostyń, woj. mazowieckie. ◆ *Chlidonias leucopterus*: 18.06.2000 – 1 para, gniazdowanie niepewne, Jeziorzany, woj. lubelskie; 06.06.04. – 6 par (foto), gniazdowanie niepewne, zb. Siemianówka, woj. podlaskie. ◆ *Bubo scandiacus*: 03.–06.01.2003 – 1 os., Szewnica, woj. mazowieckie. ◆ *Aegolius funereus*: 25.06.1999 – 1 juv., Borycz, woj. opolskie; 18.07.2000 i 18.07.2001 – 1 i 2 juv., Staniszcze Wielkie, woj. opolskie. ◆ *Psittacula krameri*: 08.09.04. – 1 os., Górki Kampinoskie, woj. mazowieckie. ◆ *Apus pallidus*: 06.06.04. – 1 os. (foto), Sarnów, woj. łódzkie. ◆ *Tachymarptis melba*: 10.05.04. – 2 os., Bronowo, woj. podlaskie. ◆ *Dendrocopos syriacus*: 05.10.2003 – 1 o, Drzewica, woj. łódzkie. ◆ *Anthus petrosus*: 04.01.–22.02.04. – 1–4 os., Zb. Rybnicki, woj. śląskie. ◆ *Motacilla flava feldegg*: 10.05.1999 – 1 ó, Krynice, woj. lubelskie. ◆ *Motacilla flava iberiae*: 05.05.04. – 1 ó (foto), Karsiborska Kępa, woj. zachodniopomorskie; 24.05.04. – 1 ó (foto), Młodzawy Duże, woj. świętokrzyskie. ◆ *Motacilla citreola*: 02.07.04. – 1 ó, Zb. Sulejowski, woj. łódzkie. ◆ *Saxicola torquatus maurus*: 25.–26.05.04. – 1 ó, Brzeszcze, woj. małopolskie; 31.05.–29.06.04. – 1 ó, Osiek, woj. wielkopolskie. ◆ *Oenanthe oenanthe leucorhoa*: 09.10.04. – 1 o albo imm. (foto), Świnoujście, woj. zachodniopomorskie. ◆ *Monticola saxatilis*: 26.07.1981 – 1 os. Rysy, Tatry, woj. małopolskie. ◆ *Turdus naumanni*: 14.08.2003 – 1 os. (foto), Szczawnica, woj. małopolskie. ◆ *Phylloscopus collybita tristis*: 20.10.04. – 1 os., Gdańsk Górki Wschodnie, woj. pomorskie. ◆ *Lanius isabellinus*: 30.05.04. – 1 o (foto), Tabaszowa, woj. małopolskie. ◆ *Lanius minor*: 20.11.04. – 1 ad., Borowa, woj. dolnośląskie. ◆ *Loxia pytyopsittacus*: 31.10.04. – 3 os., Katowice Ciszowiec, woj. śląskie. ◆ *Pinicola enucleator*: 08.11.04. – 15–20 os., jez. Goplana, woj. zachodniopomorskie. ◆ *Calcarius lapponicus*: 03.10.04. – 2 os., Wyszyna, woj. lubuskie. ◆ *Emberiza pallasi*: 24.04.04. – 1 ó, Police, woj. zachodniopomorskie.

Rewizje – Revisions

Glareola sp.

30.04.2000 – 1 os., Jankowice, pow. chrzanowski, woj. małopolskie (M. Faber i inni).

Wymienieni w zgłoszeniu współobserwatorzy zakwestionowali oznaczenie, gdyż byli tylko świadkami obserwacji, a odlatującego w odległości kilometra ptaka nie widzieli – co podważa wiarygodność podanych w opisie cech i nakazuje uznać oznaczenie rodzaju za niepewne.

Summary: Rare birds recorded in Poland in 2004

This report includes 325 accepted records from 2004, as well as 37 earlier ones, concerning 92 species and subspecies. One subspecies has been recorded for the first time in Poland, namely the Greenland White-fronted Goose *Anser albifrons flavirostris*. Highlights of the year were: the second Roseate Tern *Sterna dougallii*, the fifth Isabelline Shrike *Lanius isabellinus* and White-tailed Plover *Vanellus leucurus* (from 1997), as well as the first record of the Storm Petrel *Hydrobates pelagicus* after 29 years. Currently the national list contains 438 species.

Records of each species are first presented regionally in alphabetic order of the provinces, afterwards chronologically; they contain: date, number of individuals, sex and age (if known), documentation if present (photo, phono, video, specimen, etc.), location, district, and in brackets names up to three observers, further brief comments and references in some cases. The number codes following the species name mean: the first one – number of records slash number of individuals till 2003 inclusive, the second one – number of records slash number of individuals in 2004; “ca” means approximate number of records or individuals, “n” instead of a number – unknown number of those. The report includes an appendix (Aneks) containing not accepted records, and a list of revisions, i.e. reconsidered records.

Literatura

- Komisja Faunistyczna 1992. Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 1990. Not. Orn. 33: 111–121.
- Komisja Faunistyczna 1998. Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 1997. Not. Orn. 39: 151–174.
- Komisja Faunistyczna 2001. Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 2000. Not. Orn. 42: 193–214.
- Komisja Faunistyczna 2003. Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 2002. Not. Orn. 44: 195–219.
- Schlott M. 1928. Ornithologisches aus Schlesien. Ber. Ver. schles. Orn. 14: 36–44.
- Tomiałojć L., Stawarczyk T. 2003. Awifauna Polski. Rozmieszczenie, liczebność i zmiany. PTPP „pro Natura”, Wrocław.

Errata do raportu nr 20

- S. 181, wiersz 16 od dołu: zamiast 1 para powinno być: 1 ad. z ad. *L. cachinnans* (lęg mieszany; foto), 1 subad. schwytany na gnieździe (foto).
- S. 192, wiersz 17 od dołu: całą pozycję *Netta rufina* należy skreślić.

Komisja Faunistyczna SO PTZool
Sienkiewicza 21, 50-335 Wrocław
e-mail: stawar@biol.uni.wroc.pl